

TV 2 Reklame
Baunegårdsvej 73
2900 Hellerup

John Hansen
Bredegrund 7, 3. tv
2300 Sundby

København den 9. september 2004

Klage over tv-reklame for Dansk Tipstjeneste sendt på TV 2

John Hansen har i mail af 30. juni 2004 klaget over, at tv-reklamerne for Oddset, som sendes på TV 2, er kønsdiskriminerende og nedgør kvinder.

TV 2 Reklame har med sit høringssvar af 19. juli 2004 indsendt et videobånd med kampagnen, som består af 3 reklamer.

Alle tre reklamer indledes med et klip fra en fodboldkamp, hvor kommentatoren speaker almindelig "fodbold-speak". I den forbindelse nævnes specielle fodboldudtryk så som "muren", "dommerkast" og "midtbanegeneral". Reklamerne indeholder hver især ét af følgende udtryk. I reklamen, hvor udtrykket "muren" nævnes, ser man dommeren skubbe til en rød murstensmur, som står midt på banen. Ved udtrykket "dommerkast", tager spillerne dommeren i arme og ben og kaster ham på banen. Sidste reklame indeholder udtrykket "midtbanegeneral", og her ses en mand gå rundt på banen iklædt en generaluniform.

Derefter klippes til en pige, som sidder ved et spisebord og ser undrende ud, mens hun i de forskellige reklamer henholdsvis syr på symaskine, lægger kabale og filer negle. I et tilstødende lokale bag hende sidder 3 mænd og ser fodboldkampen i fjernsynet, og seeren forstår da, at reklamen viser de billeder, hun ser for sig, når hun hører udtrykket "muren", "dommerkast" og "midtbanegeneral".

Tekst: "Der er så meget kvinder ikke forstår"

Tekst: "Spil på EM i fodbold"

Speak: "Vil du have en ekstra spænding under EM, så spil med på Oddset"

Speak: "Hey, hey, hey"

Tekst: "Oddset terning"

MEDIESEKRETARIATET

VOGNMAGERGADE 10, 1.
1120 KØBENHAVN K
TELEFON 33 18 68 68
FAX 33 18 68 69
rtv@mediesekretariat.dk
www.mediesekretariat.dk

CVR nr. 11 88 46 52

TV 2 Reklame har i høringsvar af 19. juli 2004 oplyst, at man ved godkendelsen af filmene har lagt vægt på, at de har et humoristisk og ironisk præg. Scenerne til illustration af de tre udtryk er forholdsvis bizarre, og det må formodes, at formålet har været at få seerne til at trække på smilebåndet. Den afsluttende pay-off illustrerer efter TV 2 Reklames vurdering den generelle opfattelse, at mænd har et særligt sportsunivers, som ofte ligger kvinder fjernt.

Udtrykket ”Der er så meget kvinder ikke forstår” er efter TV 2 Reklames vurdering ikke ment som en nedvurdering af kvinders intelligens, men blot som en reference til, at mange kvinder kan have svært ved at sætte sig ind i det særlige univers, som meget sportsinteresserede mænd befinder sig i.

TV 2 Reklame oplyser endvidere, at man ved vurderingen af reklamerne har lagt vægt på, at Radio- og tv-nævnet i en tidligere sag har taget stilling til en tilsvarende kampagne for Dansk Tipstjeneste i år 2000, hvori udtrykket ”Der er så meget kvinder ikke forstår” ligeledes indgik.

Nævnet udtalte ved den lejlighed bl.a. følgende:

”Efter Nævnets opfattelse er reklamen et forsøg på på en humoristisk måde at beskrive en efter traditionel opfattelse udbredt forskel mellem mænds og kvinders tilgang til og opfattelse af sportsverdenen, særligt for så vidt angår ageren som passiv tilskuer og/eller som aktiv deltager i en sportsleg.”

Nævnet fandt således ikke tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at reklamen stred mod reklamebekendtgørelsens § 9, stk. 2 (nu § 10, stk. 2).

Det er på denne baggrund TV 2 Reklames opfattelse, at de tre reklamer ikke er i strid med reklamebekendtgørelsens § 10, stk. 2.

Dansk Tipstjeneste A/S udtaler i brev af 14. juli 2004, at man i den seneste tid har sendt tre forskellige Oddset-reklamefilm på TV 2, der alle har indeholdt sætningen: ”Der er så meget kvinder ikke forstår”. Dansk Tipstjeneste A/S konstaterer, af man derfor ikke af klagen kan læse, hvilken af de tre reklamefilm, klagen vedrører, og idet klagen tilsyneladende primært relaterer sig til selve sætningen, vil man primært koncentrere sig om selve sætningens indhold samt baggrund.

Dansk Tipstjeneste A/S henviser til, at man tidligere har sendt en reklamefilm, hvor samme sætning har været en del af reklamens indhold. Den 26. september 2000 modtog TV 2 Reklame en klage, der siden blev behandlet af Radio- og tv-nævnet. Også dengang var det ikke handlingen, men sætningen ”Der er så meget, kvinder ikke forstår”, der foranlediget klagen.

Dansk Tipstjeneste A/S udtaler, at man henholder sig til afgørelsen fra Radio- og tv-nævnet, der konkluderede, at kampagnen ikke er kønsdiskriminerende. Dansk Tipstjeneste A/S pointerer, at kampagnen i dag – både på tv og print – ikke har

ændret sig siden dengang. Ordene er stadig de samme, ligesom den visuelle oversættelse af ordene på film stadig er den samme.

Det er således stadig Dansk Tipstjeneste A/S's vurdering, at reklamen opfylder ICC Kodeks, reklamebekendtgørelsen, markedsføringsloven, lov om visse spil, lotterier og væddemål samt TV 2's regelsæt om tv-reklamer.

Kampagnen har nu kørt i fire år både på tv, udendørs, i annoncer og i handlen – og er efterhånden blevet en del af det offentlige rum. Det at kampagnen er blevet en del af det offentlige rum, er det eneste, der har ændret sig.

Dansk Tipstjeneste oplyser, at 98-99 % af Oddset omsætningen kommer fra mænd, hvorfor produktet således – mere eller mindre – er en ”klub” for mænd. Dette er udgangspunktet for reklamekampagnen for Oddset.

Grundet pay-off'ens karakter er kampagnen blevet testet i forskellige fokusgrupper samt i dybdeinterviews – ad flere omgange. Det skal her bemærkes, at adskillige af fokusgrupperne udelukkende bestod af kvinder.

Budskabsforståelsen er ikke så umiddelbart blandt kvinderne som blandt mændene, men alle kvinder når dog frem til den intenderede afkodning. Når dette sker fremgår det tydeligt, at kvinderne ikke føler sig stødt af budskabet i filmen.

Målet med de forskellige tests var hverken forståelse eller likeability –som normalt er formålet med sådanne tests. Derimod blev det testet, om man følte sig stødt af reklamerne –og ikke mindst af pay-off'en.

I dette univers befinder Oddset-kampagnen – og pay-off'en sig.

Faktisk har kampagnen høstet en del (uventet) ros fra kvinder, fordi den netop fortæller, at der er forskel på mænd og kvinder. Kampagnen fortæller, at ”kvinder er fra Venus – og mænd spiller Oddset”, i stedet for at stille et forkvaklet kvindebillede ind ad bagdøren, hvor kvinderne er halvnøgne, hvor kvinder vasker op eller er stereotype husmødre.

Dansk Tipstjeneste A/S finder således ikke, at kampagnen – på nogen måde – er nedgørende overfor kvinder. Tværtimod, mener man, at både test og praksis har bevist, at den hylde kvinden som tænkende væsen, samtidig med at den værner om det mandebillede, som mænd godt kan lide at identificere sig med.

Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, stk. 1, nr. 2, i radio- og fjernsynsloven jf. lovbekendtgørelse nr. 506 af 10. juni 2004, behandlet sagen på sit møde den 6. september 2004, og skal herefter **udtale**:

I henhold til § 10, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 194 af 20. marts 2003 om reklame og sponsorering i radio og fjernsyn, må reklamer ikke være diskriminerende bl.a. med hensyn til køn. Reklamer må således ikke være diskriminerende i forhold til kvinder.

Radio- og tv-nævnet har i en afgørelse fra 2001 taget stilling til to lignende reklamer for Oddset, som indeholder udsagnet ”der er så meget kvinder ikke forstår”. Her udtalte Nævnet, at reklamerne efter Nævnets opfattelse, var et forsøg på en humoristisk måde at beskrive en efter traditionel opfattelse udbredt forskel mellem mænds og kvinders tilgang og opfattelse af sportsverdenen, særligt for så vidt angår ageren som passiv tilskuer og/eller som aktiv deltager i en sportsleg. Nævnet fandt herefter ikke, at reklamen i sin helhed var kønsdiskriminerende, og fandt derfor ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for indskriden. Nævnet fandt dog anledning til at påpege, at det generelt er kritisabelt at fremsætte udsagn om, at der er så meget kvinder ikke forstår.

Reklamen i denne konkrete sag er dog ikke identisk med sagerne i ovennævnte afgørelse, idet udsagnet ”der er så meget kvinder ikke forstår” er indsat i en ny sammenhæng.

Der er ingen tvivl om, at såfremt udsagnet ”der er så meget kvinder ikke forstår” stod alene, ville det blive betragtet som en nedladende og diskriminerende kommentar. Det, at kvinden i reklamen sidder og syr, lægger kabale og filer negle, er tilmed en meget stereotype opfattelse af kvinder, som mange kvinder sandsynligvis ville opfatte nedladende.

Det er dog vigtigt at vurdere reklamen ud fra en helhedsvurdering og ikke ud fra reklamens enkelte elementer. Radio- og tv-nævnet er af den opfattelse, at reklamen er humoristisk og ironisk netop på grund af den stereotype fremstilling af kvinder og sport, og at udtrykket ”der er så meget kvinder ikke forstår” blot skal forstås som, at mange kvinder kan have svært ved at sætte sig ind i det særlige univers, som mange sportsinteresserede mænd befinder sig i, som også angivet af TV 2 reklame.

Radio- og tv-nævnet finder endelig ikke, at nærværende reklamer er grovere end reklamerne, som Nævnet behandlet i afgørelsen fra 2001, hvorfor reklamerne ikke er kønsdiskriminerende eller nedladende overfor kvinder.

På baggrund af ovenstående træffer Radio- og tv-nævnet følgende:

AFGØRELSE

Uanset at udsagnet ”der er så meget kvinder ikke forstår” i sig selv kunne være betænkeligt, er reklamerne for ”Dansk Tipstjeneste” sendt på TV 2 ikke i strid med reklamebekendtgørelsens § 10, stk. 2.

Hans Henrik Brydesholt
fg. formand

/Christina Sigvardt
nævnsssekretær